

PROGRAM FINAL

AL CELUI DE-AL XII-LEA CONGRES DE ISTORIE A PRESEI ROMÂNEȘTI

cu tema

190 DE ANI DE PRESĂ ÎN SPAȚIUL DE LIMBĂ ROMÂNĂ (1829-2019)

Iași, 11-13 aprilie 2019

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

Prof.univ.dr. Gheorghe Iacob, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Prof.univ.dr. emerit Laurențiu Șoitu, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Conf.univ.dr. hab. Cătălin Negoită, Universitatea „Dunărea de Jos“ din Galați, Președintele Asociației Române de Istorie a Presei
Prof.univ.dr. Ilie Rad, Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca
Prof.univ.dr. Marian Petcu, Universitatea din București
Prof.univ.dr. Marius Ioan Grec, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș“ din Arad
Prof.univ.dr. Ion Zainea, Universitatea din Oradea
Conf.univ. dr. Gheorghe-Ilie Fârte, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Conf.univ.dr. Silvia Grossu, Universitatea de Stat din Moldova
Conf.univ.dr. Ioan David, Directorul Bibliotecii Academiei Române, Filiala Timi oara
Conf.univ.dr. Aurelia Lăpușan, Universitatea „Ovidius“ din Constanța
Conf.univ.dr. habil. Gabriela Rusu-Păsărin, Universitatea din Craiova
Conf.univ.dr. Răduț Bîlbîie, Ministerul Educației Naționale
Conf.univ.dr. Vasile Ilincan, Universitatea „Ștefan cel Mare“ din Suceava
Dr. Carmen Țâgșorean, Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca

COMITETUL DE ORGANIZARE

Prof.univ.dr. emerit Laurențiu Șoitu, Universitatea „Al. I. Cuza“ din Iași
Conf.univ.dr. Gheorghe-Ilie Fârte, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Conf.univ. dr. Ioan-Alexandru Grădinaru, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Conf.univ.dr. Ștefania Bejan, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Lucian Teodorovici, Muzeul Național al Literaturii Române din Iași
Conf. univ. dr. Ioan Milică, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu“ din Iași
Prof.univ.dr. Daniel Șandru, Primăria Municipiului Iași
Dr. Elena Chiaburu, Biblioteca FEMA, reprezentant al A.R.I.P.
Lect.univ.dr. Bogdan Neculau, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași
Asist.univ.dr. Daniel-Rareș Obadă, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

Eveniment științific realizat în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași.

JOI, 11 APRILIE 2019

Cantina-restaurant „Titu Maiorescu“ a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

19:30-21:00 Cină festivă

VINERI, 12 APRILIE 2019

Aula Magna „Mihai Eminescu“ a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

09:00-10:00 Înregistrarea participanților
Secretari: Anca Apălimăriței, Loredana Matei, Diana Pricop

10:00-10:45 Deschiderea oficială a lucrărilor congresului
Moderator: Conf.univ.dr. Ioan-Alexandru Grădinaru
Secretar: Miruna Ciobanu

Discursuri de bun venit din partea gazdelor manifestării:

- Prof.univ.dr. Mihaela Onofrei, Ordonator de credite UAIC
- Mihai Chirica, Primarul Municipiului Iași
- Prof.univ.dr. Conțiu-Tiberiu Șoitu, Decanul Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice
- Conf.univ.dr. hab. Cătălin Negoită, Președintele Asociației Române de Istorie a Presei
- Conf.univ.dr. Gheorghe-Ilie Fârte, Președintele Comitetului de organizare

Înmânarea unor diplome și premii

10:45-11:15 Pauză de cafea, declarații de presă

11:15-12:30 Sesiunea plenară a congresului: discursurile invitaților speciali
Moderator: Conf.univ.dr. Ioan-Alexandru Grădinaru
Secretar: Miruna Ciobanu

Academician prof.univ.dr. Alexandru Zub

Presa românească și discursul regenerativ în epoca modernă

Prof.univ.dr. Laurențiu Șoitu

Retorica audiovizuală. Reguli uitate

Prof.univ.dr. Daniel Condurache

Despre cum a devenit presa (studentească) istorie

12:30-13:00 Miniconcert de muzică veche românească – Ansamblul vocal-instrumental FLORALIA al Universității Naționale de Arte „George Enescu“ din Iași, dirijor conf.univ.dr. Irina Zamfira Dănilă

13:00-13:45 Salon de carte

13:45-15:00 Masa de prânz (Cantina-restaurant „Titu Maiorescu“ a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași)

15:00-18:15 Lucrări în paneluri (P1-P6), concluzii și discuții pe secțiuni

20:00-21:30 Cină festivă pentru participanții la congres (Sala Mare a Primăriei Iași)

Panelul 1: Începuturile presei românești. Diversificarea presei

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Muzeul Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

Moderatori: Aurelia LĂPUȘAN, Ioan-Alexandru GRĂDINARU

Secretar: Georgiana Curcă

Nr. crt.	Autor	Afilier	Titlul comunicării
1	BITERE Sanda Beatrice, MORARU Radu Adrian	Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi“ din Iași/ Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad“ Iași	Unele considerații privind evoluția presei agricole din România, pe parcursul unui secol după <i>Albina Românească</i>
2	CHIABURU Elena	Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor – Biblioteca, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	<i>Jurnal de agricultură</i> (Iași, 1857-1859) – o publicație rarissimă
3	CIUPEI Lucian	Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca	Rolul gazetei <i>Ilustratiunea. Jurnal universal</i> (1860), în debutul presei ilustrate din Principatele Unite
4	CURELEA Daniela Ștefania	Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Sibiu	Considerații cu privire la cunoașterea presei culturale din Despărțămintele transilvane ale Asociațiunii între 1923-1948
5	DAVID Ioan	Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu“ al Academiei Române, Filiala Timișoara	<i>Priculiciul</i> : 145 de ani de presă românească la Timișoara
6	GRĂDINARU Ioan-Alexandru	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Șahul în presa românească din secolul al XIX-lea: repere semnificative
7	LAZA Ioan	Universitatea din Oradea	<i>Rânduri</i> – prima revistă apărută într-un sat în Bihor
8	LĂPUȘAN Aurelia	Centrul Cultural „Teodor Burada“ Constanța	<i>Farul Constanței</i> – o perspectivă jurnalistică asupra primilor ani de viață românească în Dobrogea. Studiu monografic
9	MARINACHE Mihai	Seminarul Teologic Teologic Ortodox „Sfântul Ioan Casian“ Tulcea	<i>Steaua Dobrogei</i> (1879-1891), Tulcea – fondatoare a presei românești din Dobrogea
10	MĂGĂRIN Mariana Dorina	Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran“ Timișoara	Schiță de istorie a presei literare din Banat din 1918 până la 1947
11	MOCANU Mihaela	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Avatarurile discursului jurnalistic românesc în secolul al XIX-lea
12	PLOȘNIȚA Elena	Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău	Presa de muzeografie din Basarabia epocii moderne. Idei și realizări

Panelul 2: Proiecte editoriale. Presa audiovizuală

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Sala B251, Corpul B al Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

Moderatori: Camelia GRĂDINARU, Daniel-Rareș OBADĂ

Secretar: Diana Pricop

Nr. crt.	Autor	Afilier	Titlul comunicării
1	ARHIP Odette, ARHIP Cristian	Universitatea Ecologică, București/ UMF Iași	Revista <i>Furnica</i> – aspecte grafice și umoristice
2	BECHERESCU (Boldișor) Ileana-Mihaela	Universitatea Craiova	Importanța mijloacelor de comunicare în masă în viața bisericii. Presa audiovizuală religioasă
3	CĂPRARU Mădălina	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Elemente de capital cultural tradițional în domeniul publicitar
4	COLESNIUC Sorin Marcel, CORNEA Delia Roxana	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța	Preocupări de revigorare a unor tradiții publicistice dobrogene – Revista <i>Analele Dobrogei ieri și astăzi</i>
5	COȘULEANU Ștefania	Centrul de Presă Basilica al Patriarhiei Române/ Ziarul <i>Lumina</i>	Filmul documentar la Trinitas TV (2008-2018)
6	FLORIAN Daniela	Editura David Press Print, Timișoara	Proiecte ziaristice în Banat (1793-1860)
7	FRĂSILĂ Petru	TeleMoldova Plus	Constituirea presei libere: resurse și provocări
8	GRĂDINARU Camelia	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Reclame vechi românești prin filtrul nostalgiei media: recuperări contemporane
9	NICULA Dinu-Ioan	Uniunea Cineaștilor din România	Începuturile presei cinematografice românești
10	OBADĂ Daniel-Rareș	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	O scurtă istorie a măsurării audienței radio în România
11	PĂUN Mihaela-Gabriela	Cercetător independent	Presa bălșeană – debut și perspective
12	PRECUP Angela	TVR Târgu-Mureș	Începuturile jurnalismului radiofonic mureșean - Radio Târgu-Mureș
13	RUSU-PĂȘĂRIN Gabriela	Societatea Română de Radiodifuziune	EU aleg România – un proiect multimedia Radio România Regional cu efect prin modelul stocării duale

Panelul 3: Jurnaliști și scriitori reprezentativi în presa începuturilor

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Sala „B.P. Hașdeu“ a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu“ Iași

Moderatori: Viorica PĂUȘ, Lucian VASILIU

Secretar: Andreea Popescu

Nr. crt.	Autor	Afilier	Titlul comunicării
1	ARDELEAN Florin	Universitatea din Oradea	Iosif Vulcan și <i>Aurora Română</i> (1863-1865)
2	BALAN Dinu	Universitatea „Ștefan cel Mare“ Suceava	Presă, politică și ideologie în anii neutralității. Colaborarea lui M. Theodorian-Carada la ziarul conservator <i>Steagul</i> (1915-1916)
3	BĂLAN Zamfir	Muzeul Național al Literaturii Române, București	Panait Istrati: un deceniu de jurnalism la <i>România muncitoare</i>
4	BITOLEANU Iulian	Colegiul Național „Anastasescu“, Roșiorii de Vede	Eminescu și canonul jurnalistic
5	DASCĂLU Nicolae	Patriarhia Română, București	Dionisie Romano și începuturile ziaristicii bisericești în limba română
6	FRÎNCU Viorel	Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România	C.C. Datculescu – fondator al publicației <i>Gazeta Săteanului</i> , prima „revistă ilustrată enciclopedică“ din regatul României
7	IONESCU Carmen	Agenția de presă Rador, Radio România	Leon Pognon – primul jurnalist de agenție de presă din România
8	MIK Valentin	Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca / Centrul „In medias res“, Serbia	Perioada postbelică și anii de avânt ai jurnalismului românesc din Iugoslavia
9	NEGRU Anemari Monica	Arhivele Naționale ale României	Adela Xenopol și Aida Vrioni – primele jurnaliste profesionale din România
10	PARIZA Maria	Universitatea „Ovidius“ Constanța	Contribuțiile unor personalități de sorginte aromână – la începuturile vieții publicistice românești
11	PĂUȘ Viorica	Universitatea din București	Contribuția lui Ulysse de Marsillac la conturarea identității naționale a românilor în jurnalul <i>La Voix de la Roumanie</i>
12	PINTILEI Elena	Universitatea „Ștefan cel Mare“ Suceava	Ion G. Sbiera și începuturile presei literare din Bucovina (a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX)
13	POPOVIC Virginia, SFERA Marioara	Universitatea din Novi Sad, Serbia	Folclorul în publicațiile periodice din Banatul sârbesc
14	UNTILA KAPLAN Olga	Universitatea Medipol din Istanbul, Turcia	<i>Lumina</i> – revista populară a românilor din Imperiul Otoman (1903-1908): o încercare de creionarea profilului etnopsihologic aromânesc sub stăpânirea turcilor
15	VASILIU Lucian	Editura Junimea/ Revista <i>Scriptor</i>	Limba română între presă și compresă

Panelul 4: Relațiile presă-Putere în spațiul românesc. Controlul publicațiilor

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Centrul de Învățare al Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

Moderatori: Ștefania BEJAN, Marian PETCU

Secretar: Sânziana Perju

Nr. crt.	Autor	Afilieră	Titlul comunicării
1	BĂDURĂ (căs. Vițcu) Petronela-Carmen	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Revistele de biblioteconomie în perioada comunistă – model de materializare a cenzurii cărții. Studiu de caz: <i>Călăuza bibliotecarului</i>
2	BEJAN Ștefania	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Cețurile dese ale presei românești post- decembriste
3	CORNEA Delia Roxana	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța	Ecouri ale presei românești de exil revista B.I.R.E. și lupta anticomunistă oglindită în paginile sale
4	DEHELEANU Adrian	Muzeul National al Banatului, Timișoara	Relația presă-putere reflectată în revista literară timișoreană <i>Orizont</i> în anul 1970
5	HOSSU Gelu	Asociația Cardinal Iuliu Hossu, Romania	Relația presă-Putere: cazul revistei <i>Steaua</i>
6	ILINCA Alina, BEJENARU Liviu-Marius	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	„Ce trebuie și ce nu trebuie să știe poporul“: cenzura și controlul informațiilor în România comunistă
7	MÉNESI Beáta, ZAINEA Ion	Universitatea din Oradea	Presa și publicațiile ieșene în anii regimului comunist. Perioada colectivelor de cenzură (1949-1977)
8	NECULAU Bogdan	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Educația prin mass-media. Provocări contemporane
9	NEDELCU Silviu-Constantin	Biblioteca Academiei Române	Fondul „Special“ al Bibliotecii Academiei Române (1959-1989). Studiu de caz: publicațiile periodice
10	OMETA Oana	Universitatea „Babeș- Bolyai“ Cluj-Napoca	Genurile jurnalistice în memoria ziariștilor care au activat în presa comunistă
11	PĂCURAR Adrian, EPURE Lia Lucia	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș“ din Arad	Libertate și responsabilitate jurnalistică. Forme discrete ale cenzurii în presa românească de astăzi
12	PETCU Marian	Universitatea din București	Presa partidelor politice din România – schiță istorică
13	ROMAN Liviu-Iulian	Scoala Gimnazială Păunești, județul Vrancea	Cenzura presei din Moldova în etapa premergătoare Unirii Principatelor (1855-1858)
14	TUȘA Enache	Universitatea „Ovidius“ Constanța	Relația dintre puterea politică și presă în contextul stărilor excepționale instituite după 1919
15	UNGUR-BREHOI Carmen	International School of Oradea	<i>Contemporanul</i> și cenzura comunistă (1965- 1977)

Panelul 5: Presa minorităților naționale în anii începuturilor. Modele culturale în evoluția presei

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Sala de Consiliu a Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice, corpul A al UAIC

Moderatori: Silvia GROSSU, Cătălin NEGOIȚĂ, Florea IONCIOAIA

Secretar: Adina Crețu

Nr. crt.	Autor	Afilier	Titlul comunicării
1	BRĂȚIANU Traian	Universitatea „Andrei Șaguna“ Constanța	Presa dobrogeană a minorităților etnice
2	CHIȘ Anarela, VASILONI Trandafir Florin	Universitatea din Oradea/ Universitatea „Babeș- Bolyai“ Cluj-Napoca	<i>Foaia românească</i> , apărătoare a identității naționale a românilor din Ungaria
3	CIOBANU Vasile	Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu – Academia Română	Începuturile presei săsești din Transilvania
4	GROSSU Silvia	Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău	Presa minorităților etnice din Basarabia după unire – repere de legitimare identitară. (1918-1940)
5	IONCIOAIA Florea	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Moartea citește ziarul: necrologul ca demers jurnalistic
6	MĂRAN Mircea	Colegiul pentru Educatori „Mihailo Palov“ Vârșeț, Serbia	De la <i>Opinca</i> la <i>Biruința</i> : publicații românești în Iugoslavia interbelică
7	NEGOIȚĂ Cătălin	Universitatea „Dunărea de Jos“ din Galați	<i>Hatikvah</i> , o revistă a comunității israelite din Galați
8	PETRESCU Ștefan	Institutul de Studii Sud-Est Europene, București	Primele ziare grecești în principatele dunărene
9	RUSU-PĂȘĂRIN Gabriela	Universitatea din Craiova	<i>Arhivele Olteniei</i> – spațiu revuistic de orientare spre valori culturale fundamentale
10	TRĂUȘAN-MATU Lidia	Universitatea din București	Istoria a două gazete din Valahia la mijlocul veacului al XIX-lea: <i>Isis sau Natura</i> și <i>Israelitul Român</i>
11	ȚĂGȘOREAN Carmen	Universitatea „Babeș- Bolyai“ Cluj-Napoca	Presa evreiască din Moldova până la al Doilea Război Mondial în oglinda timpului

Panelul 6: Iașul cultural. Presa militară și presa religioasă

Interval orar: 15:00-16:30 (lucrări); 16:30-16:45 (pauză de cafea); 16:45-18:15 (lucrări)

Locația: Sala D1, corpul D al Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași

Moderatori: Ilie RAD, Gheorghe-Ilie FĂRTE

Secretar: Ștefania Ureche

Nr. crt.	Autor	Afilier	Titlul comunicării
1	BÎLBÎIE Răduț Marian	Ministerul Educației Naționale	Interviul. Istoria unui gen publicistic
2	CURELEA Dragoș Lucian	Societatea de Științe Istorice din România, filiala Sibiu	Biblioteca, școală și presă românească: factori de formare cultural-națională la voluntarii Legiunii Române de Vânători Transilvăneni și Bucovineni din Siberia (1919-1920)
3	DĂNILĂ Iulian Cătălin	Universitatea „Apollonia“ din Iași	Revista <i>Însemnări ieșene</i> și rolul ei în cultura națională
4	EMILCIUC Andrei	Institutul de Istorie, Chișinău, Republica Moldova	Chestiunea Transilvaniei și Basarabiei reflectată în presa militară rusă din anii primului război mondial
5	FĂRTE Gheorghe-Ilie	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași	Mediatizarea lumii catolice în ziarul conservator ieșean <i>Opinia</i> (1897-1914)
6	ILINCAN Vasile	Universitatea „Ștefan cel Mare“ Suceava	Mihai Eminescu – ziarist la <i>Curierul de Iași</i>
7	MANEA Lăcrămioara	Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion“ Tulcea	<i>Steaua Dunării</i> – primul ziar ieșean unionist. Ecouri înainte și după unirea Principatelor Române
8	PREDA Dumitru	MAE	Presa militară în serviciul cauzei naționale (1859-1878)
9	RAD Ilie	Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca	De la bicentenarul unității culturale a românilor la centenarul unității lor politice (1918)
10	SCURTU Constantin	Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I“, filiala Constanța	Presa despre participarea trupelor dobrogene la apărarea Basarabiei (1918-1919)
11	STUMBEA Camelia	Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu“ Iași	Anatomia unei gazete: <i>Albina</i> lui Asachi
12	ȚUSCANU Aurel Florin	Arhiepiscopia Romanului și Bacăului	Considerații asupra revistei eparhiale <i>Cronica Romanului</i> (1925-1949)

13 aprilie 2019

Sala „B.P. Hașdeu“ a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu“ Iași

09:30-10:00	Lansarea lucrării <i>Enciclopedia cenzurii din Romania</i>
10:00-10:30	Concluziile în plen privind lucrările celui de-al XII-lea Congres Internațional de Istorie a Presei
10:30-11:30	Adunarea generală a Asociației Române de Istorie a Presei (ARIP) Prezentarea Expoziției „Presa românească de la începuturi“ (Expoziția poate fi vizitată pe parcursul zilelor de 12 și 13 aprilie 2019.)
12:00-12:30	Depunere de coroane la statuia lui Gheorghe Asachi
12:30-13:45	Promenadă culturală. Vizită la Palatul Culturii
14:00-15:00	Masa de prânz (Cantina-restaurant „Titu Maiorescu“ a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași)
15:30-16:30	Expoziția „ARCADE LITERAR-ISTORICE. Presa literar-culturală a secolelor XIX-XX“ (Locația: Muzeul „Mihai Eminescu“ Iași, Parcul Copou)

Parteneri organizaționali:

Primăria Municipiului Iași, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu“ din Iași, Muzeul Național al Literaturii Române din Iași, Palatul Culturii din Iași – Complexul Muzeal Național „Moldova“

Parteneri media:

VIVA FM, TVR Iași, Radio Iași, TeleM, IAȘI LIVE, înPașcani.ro, Radio Trinitas, TeleMoldova Plus

Președinte Comitet de organizare

Secretar Comitet de organizare

Conf.univ.dr. Gheorghe-Ilie Fârte

Asist.univ.dr. Daniel-Rareș Obadă